

Ktoré slovenské knihy čítajú Maďari?

sme.sk | 20.4.2016 | Rubrika: Kultúra / Literatúra | Strana: 0 | autor: [Eva Andrejčáková](#) | Téma: BIBIANA

V Budapešti sa dnes začína 23. Medzinárodný knižný festival. Slovensko je jeho hlavným hosťom

Do maďarského literárneho vkusu by mohlo výrazne zasiahnuť viacero mien zo slovenskej literatúry.

Máme na Slovensku svetového spisovateľa? Asi sa to stále nedá povedať tak jednoznačne ako v susednom Maďarsku, kam už za literatúru doputovala aj Nobelova cena.

Máme skôr pár svetových športovcov a o tom, že fanúšikov Petra Sagana je viac ako všetkých čitateľských dokopy, ani diskutovať netreba.

Predsa však v tejto chvíli nie sme ďaleko od hviezdneho pocitu aj v literatúre. Slovenskí spisovatelia masívne očarujú Maďarsko.

"Mysleli sme si, že to bude tak pätnásť - sedemnášť kníh, ktoré sa pri tejto príležitosti preložia do maďarčiny. Napokon sa podarilo preložiť rovných štyridsať titulov," hovorí Miroslava Vallová, šéfkou Literárneho informačného centra, hlavného organizátora zo slovenskej strany.

Spoločne s maďarskými partnermi pripravili na festival aj vyše päťdesiat sprievodných podujatí - čítačiek, výstav, diskusií či živých prezentácií autorov. Vychádzajú aj dve antológie prózy a poézie a preklady úryvkov z diel vo viacerých maďarských literárnych časopisoch.

"Stále chýba významný slovenský román, zastupujú ho jedine mená Pavla Vilikovského a Veroniky Šikulovej. Ale slovenská novelistika je prvotriedna," tvrdí v maďarských médiách pri tejto príležitosti spisovateľ Lajos Grendel, jeden z našich najväčších 'spoločných' autorov píšucich po maďarsky.

Na svete je dnes aj viacero reakcií maďarských kritikov a vydavateľov, ktorí to potvrdzujú, ale vôbec

ich to neodrádza.

Počas príprav na medzinárodný knižný festival v Budapešti, ktorý sa práve začal, ich zaujali aj ďalšie mená, najmä zo súčasných slovenských prozaikov, ktoré by do vkusu tamojšieho čitateľa mohli pôsobivo zasiahnuť.

Medzi prvými čitateľmi už teraz rezonujú diela Dušana Mitanu, Ballu, Moniky Kompaníkovej, Ondreja Štefánika, Maroš Krajňáka, Ivany Dobrákovovej, Rumpiho, Daniely Kapitáňovej, Petra Pišťanka a viacerých ďalších.

Naši južní susedia majú úžasnú literatúru s veľkou históriou, vo svete sa môžu pýšiť menami Esterházy, Kertész, Konrád a mnohými ďalšími. Napriek tomu nám niektorých spisovateľov závidia. Napríklad aj týchto: 1. Balla

V preklade vychádza jeho román *V mene otca*. Maďarov fascinuje autorova temná irónia, zvláštny druh čierneho humoru, ktorým vyslovuje tvrdé a kruté názory, smelo vykresľujúc negatívne postoje svojich postáv k životu. Je typom autora, akého v maďarskej literatúre nemajú a chýba im. 2. Monika Kompaníková

V knihe *Piata loď* rozkrýva príbeh dievčaťa pochádzajúceho zo zložitých pomerov, ktoré si taje zakladá alternatívnu "rodinu". Cez jej postavu zisťujeme, aké ťažké je dostať sa zo životných klamstiev, do ktorých nás namočili iní. Autorka rieši sociálne témy, ktoré sú v súčasnej maďarskej literatúre silne prítomné. 3. Peter Pišťanek

Jeho recepty z rodinného archívu sú beletrizovanými kuchárskymi receptami, čo je téma, ktorá v Maďarsku mimoriadne fičí. Kuchárska kniha má šancu dobre sa zapojiť do jestvujúceho kontextu, tomuto žánru holdujú viacerí významní tamojší spisovatelia. Dokonca sa tam celkom bežne konajú literárne večery, alebo skôr večere, na ktorých spisovateľ nielen diskutuje o literatúre, ale aj varí. 4. Dušan Mitana

Jeho *Zjavenie* je románom pohyblivých obrázkov, v ktorom sa odohrávajú tragikomické situácie krížom cez pol storočia. Maďari ho považujú za kruto-tragický, ale mimoriadne čítavý. 5. Kniha o slovenských mestách

Zbierka vznikala v 90. rokoch minulého storočia v časopise *Os* vydavateľstva Kalligram a vychádzala ako seriál esejí a rozhovorov od rôznych známych autorov. Kritici ju považujú za dôležitý prínos pre širšie spoznávanie našich dejín najmä preto, že nemá na históriu etnonacionalistický, ale regionálny pohľad. 6. **Detská literatúra**

V Maďarsku sú knihy pre deti na svetovej úrovni. Tamojší autori sa snažia odtabuizovať deťom čo najviac tém. Čerstvé preklady našich Hlbokomorských rozprávok, *Mimi a Lézy*, *Žirafej mamy* či *Ježibáb z Novej Baby* označili ako tvrdú konkurenciu.